

Aino-Kaisa Pekonen vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Aulangon puistometsän kulttuuriperinnön säilyttämiseen ja kunnostusvelan vähentämiseen (1 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hämeenlinnan Aulangolla sijaitseva historiallinen puistometsä on kävijämäärissä mitattuna maan toiseksi suosituin Metsähallituksen ylläpitämä luontokohde. Kohteella on keskeinen asema osana Hämeenlinnan kaupungin identiteettiä ja suuri merkitys koko maakunnan vetovoimatekijänä.

Puistometsän historia alkoi vuonna 1883, jolloin teollisuusmies ja suurlahjoittaja eversti Hugo Standertskjöld osti Vanajaveden rannalta Karlbergin kartanon tiluksineen. Vuosina 1883—1910 Standertskjöld toteutti sekä mittakaavallisesti että puistotaiteellisesti arvioiden Suomessa ennennäkemättömän hankkeen ja satojen työmiesten avulla rakensi tiluksille laajan englantilaistyyppisen puiston. Alueelle luotiin mm. suuria tekolampia saarineen, romanttisen tyylin mukaiset graniittilinnan rauniot, veistoksia, näköalaterasseja, huvimajoja ja 33 metriä korkea graniittinen näkötorni. Alueelle istutettiin valtava määrä harvinaisia kasveja aina jaloista lehtipuista perennoihin. Lisäksi alueella sijaitsi Suomen ensimmäinen eläintarha ja lämmitettyjä kasvihuoneita trooppisine hedelmineen ja palmuhuoneineen.

Kohde on paitsi osa Hämeenlinnan kulttuuriperintöä, kulttuurihistoriaa ja elinkeinorakennetta, myös keskeinen osa suomalaiskansallista matkailun historiaa. Rakennuttamisaikaansa nähden harvinaislaatuksella tavalla puisto oli valmistumisestaan saakka avoin kaikille kaupunkilaisille ja matkailijoille. 1920-luvulla eversti myi alueen Hämeenlinnan kaupungille kolmanneksella sen todellisesta arvosta sillä ehdolla, että puisto säilytetään aina yleisölle avoimena. Myöhemmin eri vaiheiden jälkeen alue siirtyi valtion omistukseen.

Puistoa hallinnoi nykyään Metsähallitus. Alueen profiili ja sen tarpeet eroavat merkittävästi Metsähallituksen muista luontokohteista. Puistometsä on viime vuosikymmeninä päässyt vakavasti rämettymään ja rapistumaan hoidon puutteen vuoksi. Luonnonsuojelullisia arvoja tärkeämpiä ovat Aulangon puistometsän kulttuurihistorialliset, rakennustaiteelliset, maisemalliset ja matkailulliset arvot.

Aulangon puistometsän vuosittaiset kävijämäärät (lähes 500 000 valtion alueella) eivät mitenkään korreloi puiston hoitoon osoitettujen hoitomäärärahojen kanssa. Tilanteeseen on havahduttu Metsähallituksen omassa strategiassa ja alueen matkailupalveluiden kehittäminen on aktiivista.

Talousarvioaloite TAA 455/2018 vp

Matkailupalveluiden edellytysten kehittäminen on kuitenkin vain osa ratkaisua. Alueelle on päässyt syntymään jo niin paljon kunnostusvelkaa, että edes osittainen kulttuuriarteen arvon palauttaminen vaatii myös investointeja. Ajankohtaisimpia kunnostuskohteita ovat graniittinen näkötorni ja näköalatasanne.

Tämä aloite on tehty yhteistyössä Hämeen liiton ja Hämeen vaalipiirin kansanedustajien kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 1 000 000 euroa momentille 30.64.50 Aulangon puistometsän sekä alueeseen sisältyvän näkötornin ja näköalatasanteen kunnostamiseen.

Helsingissä 28.9.2018

Aino-Kaisa Pekonen vas
Martti Talja kesk
Päivi Räsänen kd
Timo Heinonen kok
Tarja Filatov sd
Sirkka-Liisa Anttila kesk
Jari Ronkainen ps
Juha Rehula kesk
Ville Skinnari sd
Kalle Jokinen kok